

Over dørstokken

Haugesund 2.11.2011

Sluttinnlegg – Einar Lund, Miljøverndepartementet

Sammen over dørstokkmila.

Sammen over dørstokkmila: viser til både felles aktivitet, fysiske utfordringer og distanse eller tidshorisont.

Konferansen har allsidig belyst disse stikkordene.

Fra et kommunalpolitisk ståsted gikk ordfører Petter Steen, Hugesund innledningsvis rett på sak og påpekte viktigheten av friluftsliv og fysisk aktivitet.

Flere driver fysisk aktivitet, men aktivitetsartene endrer seg. Nye tendenser: ekstremsport, utholdenhetsprestasjoner, styrketrening, kommersialisering. Sammenhengene mellom fysisk aktivitet, god og stabil helse og lykke synes klarere (Gunnar Breivik).

Likevel er det et stort antall som ikke tilfredstiller Helsedirektoratets anbefalinger om minst en halv time hver dag (Janne Sollie).

2/3 av befolkningen er aktiv. Samme andel folkehelse- /initierte kampanjer og tilbud. Stabilt tall som omfatter de samme sosioøkonomiske gruppene som i utgangspunktet er motiverte (Pål Iden).

Innefor resten (1/3): mange grupper har en høy terskel for å drive fysisk aktivitet; trenger større drahjelp for å komme i gang, men nås ikke av tilbudene. Gir grunnlag for nytenkning og intensivering. Helsegevinten er uomtvistelig (påpekt av flere).

Vårt innblikk i Djupadalen viste hvordan dette kunne gjøres. God fysisk tilrettelegging (friluftsrådet), tilrettelegging av aktivitet og bruk (turistforeningen og vgd. skole) Uansett: fysiske tiltak i friluftsområder letter og inspirerer inngangen til friluftslivet.

Hvor er vi så nå på konferansens tema Friluftsliv, universell utforming og nærmiljø?

Vi snakker nå om en **nasjonal politikk** som gir oss kvaliteter i det fysiske omgivelsene og hvordan kvaliteten kan utnyttes. Det er utviklet forståelse gjennom strategien for universell utforming som er annerledes enn opphavet til friluftslivspolitikken fra St.m om Friluftsliv – veg til ein høgare livskvalitet og utredningen Friluftsliv for funksjonshemmede.

(Ekstremsportaspektene i dette er ikke inkludert og har i denne sammenheng ingen sentral plass). Vi har en videre forståelse av grupper som kan dra nytte av universell utforming.

Derfor i kommunalplanlegging og samfunnsutvikling:

- utnytte det nye grunnlaget vi har fått i plan- og bygningsloven, ny diskrimineringslov, folkehelselov og annet regelverk og faktaunderlag fra bestemmelser i forskrifter og f.eks norske standarder.

- utnytte det mulighetsrommet som plan- og bygningsloven gir
 - o medvirkningsbestemmelsene (samhandling og brukererfaringer)
 - o kommunenes spillerom i kommuneplan og reguleringsplan til å sette krav i bestemmelser utover minimumsanbefalinger (merk: ”krav” i forskrifter gjelder i bygninger, utendørs er det anbefalinger) og vurdere den stedlige situasjon (terreng, eksisterende situasjon oa.)

Plan- og bygningsloven er en prosesslov.

Planprossesser skal bringe fram avveinger, men kan være krevende (eksemplet Hafrsfjord i Sola kommune) hvor ulike interesser som både representerer nasjonale, lokale eller private interesser som kan stå mot hverandre. Vi har imidlertid ikke så mange andre muligheter. (Tiden for å ”bygge først og spørre etterpå” er over.)

Vi har fått vite hvilke systemer som gir muligheter til å realisere tiltak gjennom økonomiske virkemidler og forvaltningsmessige grep.

Retorisk oppslag i min kjøreplan for innlegget er:

Gir planlegging økt aktivitet i lokalsamfunnet?

Vanskelig svar. Men:

på konferansen:

Et bredt spekter av faggrupper; planleggere i kommuner, veiledere og tilretteleggere i ulike instanser og organisasjoner.

Gir grunnlag for god dialog og samhandling for å finne løsninger.

Kompetanse må verdsettes i den organisatoriske strategien

Initiativtakere/ entusiaster må sikres spillerom og forståelse hos ledelse

Plannivåene:

De formelle finnes i plan- og bygningsloven – ansvar på særlig myndigheter, men også på utrederedere (konsulenter)

I de prosjekttrettete (detaljplanlegging, prosjektutforming, utførelse) skal kompetanse og erfaringer utnyttes.

Vanskelige utfordringer; terreng og lokale forhold skal oa. skal vurderes. Unntak og avvik fra anbefalinger skal begrunnes og finnes i beskrivelsen til plan. Vi må skille mellom opparbeidede elementer i uteområdene og uteområder som fremdeles skal være natur.

Informasjon; avklarende, klargjørende, syn og hørsel (= en utvidet bruk av begrepet ”kart”)

Nasjonale forventninger

Hvert fjerde år. Gjelder pbl og kommunal planlegging – samfunnsplanleggingen. Universell utforming er inkludert.

DN:

- nærmiljøsatsingen – ny brukergrupper (utvider begrepet nedsatt funksjonsevne)
- handlingsplan for sikring og tilrettelegging av friluftsområder
- virkemiddelapparatet gjennom fylkeskommuner og tilskottsordninger

Sammenkobling:

friluftsliv, sikrede friluftsområder, grøntsoner i by, nærmiljø, byrom..... universell utforming – videre syn på målgrupper

Nasjonal politikk må være **Friluftsliv for alle**

Utfordringer som må konkretiseres i handlinger:

- Status for områder mhp tilgjengelighet / kriterier
- Endringsbehov og muligheter
- Aktivitet
- Informasjon

Konferansens foredrag har ikke åpnet for dialog i plenum, men gjennom utstillingene og pausene. Praten har gått. Dette må fortsette.

Deltakerne representerer et vidt spekter av fag og posisjoner i kommuner, organisasjoner og instanser. i fagmiljø og organisasjon, på tvers av faggrupper og organisatoriske grenser.

Det er nær ”brukeren”, i de små og større fysiske løsningene, planlegging og i målrettet tilrettelegging løsningene skal finnes og resultatene måles.

Fortsett dialogen og lykke til!

Så når vi sammen visjon **Norge universelt utformet 2025**